AVİM Yorum • No: 2017 / 87 • Ekim 2017

AVRUPA'DA GEÇTİĞİMİZ HAFTA (9 EKİM – 15 EKİM 2017)

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Avrupa haberlerinde geçtiğimiz hafta öne çıkan başlıklar arasında İspanyadaki gelişmeler, Brexit, Avrupada yükselen sağ popülizmi, Fransa, Avrupadaki bağımsızlık arayışları, Yunanistandaki gelişmeler, Türkiyenin AB üyeliği, Avusturya seçimleri ön plana çıkmaktadır.

İspanyadaki gelişmeler

Geçtiğimiz hafta, Fransa AB Bakanı Nathalie Loiseau, bağımsız Katalonya'yı tanımayacaklarını belirtti ve bağımsızlık ilanının bölgeyi AB'nin dışına iteceğini söyledi. İngiltere Başbakanı Theresa May ise, parlamentoda yaptığı konuşmada Katalonya kriziyle ilgili Londra hükümetinin tavrını açıkladı. Başbakan May, İspanyanın bağımsızlık referandumunu yasa dışı ilan etmiş olmasına vurgu yaptı. Daha önce bağımsızlık referandumu düzenlenen ancak birlik yanlılarının kazandığı İskoçyada yerel hükümet Katalonya ile kıyaslanmaya sıcak bakmıyor. Bölgesel hükümetin Başkanı Nicola Sturgeon, Avrupa Birliğinin krizde aracı rolü üstlenmesi gerektiği görüşünde.

Katalonyada yapılan bağımsızlık referandumu sonrası siyasiler arasındaki gerilim tırmanmaya devam ederken Barselonada İspanyanın birlik ve bütünlüğünü savunanlar politikacılara bir çözüm bulmaları çağrısında bulunuyor. Göstericiler kendilerini Katalan olduğu kadar İspanyol hissettiklerini belirtirken Katalan liderlerden sessiz çoğunluğu dinlemelerini talep ediyor.

İtalya Dışişleri Bakanı Angelino Alfano, İspanya'nın doğusundaki Katalonya Özerk Bölgesi'ndeki gerginliğe ilişkin, ülkesinin tek taraflı bağımsızlık ilanını kabul edilemez bulduğunu açıkladı.

AB Katalonya'ya çağrıda bulunarak İspanyol anayasasına saygı gösterilmesini istedi.

AB Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker, daha önce ayrılan bölgenin kendisini birlik dışında bulacağını belirtmişti. Katalonya Özerk Yönetimi,1 Ekimde bağımsızlık referandumuna gitmişti.

Trump / May Görüşmesi ve İran Nükleer Anlaşması

Birleşik Krallık Başbakanı Theresa May ile ABD Başkanı Donald Trump telefon görüşmesi yaptı.

Birleşik Krallık Başbakanlığından yapılan açıklamada, May ile Trump'ın telefon görüşmesinde İran'ın nükleer anlaşması, ABD'nin Bombardier şirketine yönelik uyguladığı ithalat vergisi artışı ve Las Vegas saldırısını ele aldığı bildirildi.

Açıklamada, May'in İran'la yapılan nükleer anlaşmanın korunmasına ilişkin kararlılığını ifade ettiği, bu anlaşmanın yakından gözlenmesi ve uygulamasının son derece önemli olduğunu belirttiği duyuruldu.

Her iki liderin ABD'nin Kanadalı Bombardier şirketinden yapacağı ithalata getirdiği vergi artışını da değerlendirdiği bilgisi paylaşılan açıklamada, bu artışın Kuzey İrlanda'daki tesislerde istihdama olan etkisinin de gündeme getirildiği aktarıldı.

Avrupa Birliği (AB) Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini, ABDnin İran nükleer anlaşmasına ilişkin kararına yaptığı yorumda, anlaşmanın ikili anlaşma olmadığını vurgulayarak, İran anlaşmasını sonlandırmak tek bir ülkeye bağlı değil dedi. Mogherini, İran anlaşmasını korumak için kolektif bir çaba sarfedilmesi gerektiğini belirterek, anlaşmanın yeniden müzakere edilemeyeceğini vurguladı. Uluslararası toplum olarak başarılı olan bir anlaşmayı iptal edemeyiz diyen Mogherini, Trumpın konuşmasının hemen ardından ABD Dışişleri Bakanı Tillerson ile telefonda konuyu ele aldıklarını söyledi.

Fransa

Fransa Ulusal Meclisi, ülkedeki petrol ve doğalgaz üretiminin 2040 yılında durdurulmasını öngören yasa tasarısını kabul etti. Hükümetin bu sektörde üretim yapan firmalara bazı esneklikler tanınacağını bildirmesine rağmen yasa tasarısı, Fransa Petrol Endüstrisi Birliğinin tepkisini çekmişti. Birlik Başkanı Francis Duseux, yaptığı yazılı açıklamada, yasayı "politik ve sembolik" olarak nitelendirerek, yasanın ülkeye sadece dezavantaj getireceğini savunmuştu. Çevre örgütleri ise yasa taslağından memnuniyetlerini dile getirmişlerdi. Fransa, petrol tüketiminin yaklaşık sadece yüzde 1'ini yani 815 bin tonunu anakara topraklarındaki üretimden sağlıyor.

Avrupadaki Bağımsızlık Arayışları

Katalonya bölgesindeki referandumdan çıkan bağımsızlık kararı şimdilik ertelendi. Ancak Katalonya Avrupa'daki bağımsızlık girişimlerinin tek örneği değil. İspanya'nın bir diğer sorunu ise Bask bölgesi. Bask ve bölgeye bağlı Navarra özerk bölgesi, Madrid'e vergi ödemeyen tek özerk yapı. Bask bölgesi bağımsızlığı ETA örgütüyle anılır oldu. ETA örgütü bağımsızlık için verdiği kanlı mücadelede yaklaşık 50 yılda 800'ü aşkın kişinin ölümüne yol açtı, 2011 yılında silah bıraktı. Ancak silahlı saldırılar da siyasi müzakereler de bölgeyi

referandum aşamasına ulaştırmadı.

Bir diğer bağımsızlık hareketi merkezi İskoçyadır. İskoçya Ulusal Partisi ise tam bağımsızlıktan yana. Londra yönetiminin 2014 yılında referanduma izin vermesinin ardından düzenlenen halk oylamasında İskoçların çoğunluğu bağımsızlığa karşı oy kullandı. Brexitten sonra İskoçyadaki bağımsızlık hareketi yeniden canlanmaya başladı ve 2018 sonbaharında yeniden bağımsızlık referandumu düzenlenmesi planlanıyor.

Belçikada Flaman bölgesi, Flamenkçe konuşulan bir bölgedir. Ülke ekonomisinin büyük bir kısmını karşılayan Flamanlar yıllardır bağımsızlık düşüncesini dile getiriyor. Belçika'nın bölünmesi durumunda Valon bölgelerinin Fransa'ya, Lüksemburg'a, hatta Almanya'ya bağlanması gibi fikirler arada sırada dile getirilse de ayrılık tartışmaları şimdilik durulmuşa benziyor.

İtalya'nın kuzeyindeki Padanya bölgesindeki ayrılıkçı hareketin de ana unsuru ekonomik nedenler. Lombardiya, Aosta, Piyemonte, Ligurya, Veneto ve Emilia-Romagna bölgelerini kapsayan ve adını Po Ovası'ndan alan Padanya, sanayi işletmeleri ve bankalarıyla İtalyan GSYH'sının önemli bir bölümünü oluşturuyor.

Birinci Dünya Savaşı sonuna kadar Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun bir parçası olan Güney Tirol, savaş sonrasında İtalya topraklarına dahil edildi. Mussolini dönemindeki "İtalyanlaştırma" aşaması ve İkinci Dünya Savaşı'nın ardından giderek daha fazla siyasi ve dilsel özerklik elde etti. Bölgede elde edilen gelirlerin büyük kısmını elinde tutma gibi bir ayrıcalığa sahip olan ve refah içinde yaşayan Güney Tirollüler uzun bir süre hallerinden memnun görünüyordu. Kamu borçları krizi ayrılıkçılığı yeniden körükledi. Ekonominin bir türlü rayına oturtulamadığı İtalya, Yunanistan'ın ardından Euro Bölgesi'nde en yüksek borca sahip ülke. Ekonomik durumu iyi olan pek çok Güney Tirollü, İtalya'nın diğer bölgelerinin sorunlarıyla meşgul olmak istemiyor ve Roma'dan ayrılmak istiyor.

Korsikalılar ya da Korslar uzun yıllar Fransa devletinin baskısına maruz kaldı, dilleri kamusal yaşamın ve adadaki okulların tamamen dışına atılmaya çalışıldı. Korsika adasındaki özerklik çabaları bastırıldı. Başta Korsika Ulusal Kurtuluş Cephesi (FLNC) olmak üzere militan gruplar yıllar boyunca devlet temsilcileri ve sembollerine ya da adada yerleşik Fransızların yazlık evlerine yönelik saldırılarla Fransa'dan şiddet kullanarak ayrılmaya çalıştılar. FLNC 2014 yılında yeraltı mücadelesini sona erdirme kararı aldıysa da çatışma potansiyeli hala mevcut. 2000 yılında Lionel Jospin başkanlığındaki sosyalist hükümetin temkinli özerklik önerileri muhalefetteki muhafazakarların sert tepkisine yol açtı. Muhafazakarlar Bretonya ya da Alsace (Alsas) gibi diğer bölgelerin Korsika'yı takip edeceği endişesi taşıyor.

Almanya'nın en zengin eyaleti Bavyera'nın resmi adı "Freistaat Bayern." "Freistaat" doğrudan çevirisiyle "özgür devlet" anlamına gelse de bu kavramın özgürlükle de devlet olmakla da bir ilgisi yok. Tarihten gelen bu kavram, monarşiye karşı halkın oylarıyla seçilenlerin yönettiği cumhuriyet anlamında kullanılıyor. Bavyera eyaletinde teşkilatlı Hristiyan Sosyal Birlik (CSU) partisinden Wilfried Scharnagel 2012'de yayımlanan "Bavyera yalnız da yapabilir" adlı kitabında Bavyera'nın Alman federal devletinden ayrılmasını savunmuştu. Ancak ayrılıkçılardan herhangi bir hareket oluşmadı.

Yunanistan

Yunanistan'da "kemer sıkma" önlemlerini protesto eden kamu sağlık çalışanları, bir günlük greve giderek, başkent Atina'da hükümet karşıtı gösteri düzenledi. Yeterli sağlık personeli bulunmamasından şikayet eden kamu çalışanları, kreditörlerin talep ettiği önlemler kapsamında maaşlarındaki kesinti ve çalışma şartlarını da protesto etti.

Avrupa Siyasetinin Avrupa Ekonomisine Yansımaları

Katalonya özerk yönetiminin Başkanı Carles Puigdemont'un bağımsızlık ilanını askıya aldıklarını açıklaması euro bölgesindeki yatırımcılar tarafından memnuniyetle karşılandı. Katalonyanın bağımsızlık açıklamasını ertelemesiyle Avrupa piyasalarındaki belirsizlik kısmen sona erdi. İspanyada referandum sonrası ülkenin en büyük bankaları arasında yer alan Sabadell ve CaixaBank merkezlerini Barselonadan taşıma kararı almıştı. Katalonyada 7 binden fazla şirket faaliyet gösteriyor.

Türkiye – AB İlişkileri

İsveç hükümeti, Makedonya ve Türkiyenin Avrupa Birliği (AB) üyelik sürecine destek olmaya devam edeceğini açıkladı. İsveç şu açıklamayı yaptı:

Bugün hükümet, İsveçin Doğu Avrupa, Batı Balkan ve Türkiye için 2014-2020 reform işbirliği sonuç stratejisi anlaşmasını gözden geçirmiştir. Makedonya, 2017 baharından beri ABye katılmak isteyen reform odaklı bir hükümete sahip. İsveç hükümeti de Makedonya hükümetine AB yolunda taahhütlerini yerine getirme konusunda çabalarını desteklemek istiyor. Ayrıca İsveç, Doğu Avrupa, Batı Balkan ve Türkiye ile yapılan reform iş birliği sonuç stratejisi anlaşmasının çerçevesinde söz konusu ülkeleri ABye katılım yolunda desteklemeyi, böylelikle bölgede ekonomik, demokratik ve çevresel açıdan sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmayı amaçlıyor.

Avusturya Parlamento Seçimleri

Avusturya'daki seçimler, 2013'ten bu yana Dışişleri Bakanlığı görevini yürüten Sebastian Kurz'u başbakanlık koltuğuna taşıyor. 31 yaşındaki Kurz liderliğindeki muhafazakar Avusturya Halk Partisi (ÖVP) sandıktan zaferle çıkan parti oldu. Sandık çıkış anketlerine göre Kurz'un partisi oyların yüzde 30'undan fazlasını aldı.

Avusturya Başbakanı Christian Kern'in liderliğini yaptığı Sosyal Demokrat Parti'ye (SPÖ) destek yüzde 27 oldu. Aşırı sağcı Avusturya Özgürlük Partisi (FPÖ) ise yüzde 25'le parlamentodaki üçüncü parti olmaya hazırlanıyor.

Seçim zaferi sonrası açıklama yapan Kurz, Avusturya'da yeni bir siyaset dönemi başlatma sözü verdi. Partisinin oyunu yaklaşık yüzde 6 artırmayı başaran Kurz, "Bu ülkede değişim için tüm gücümle çalışma sözü veriyorum. Bana verilen sorumluluğu alçakgönüllülükle kabul ediyorum" dedi.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "AVRUPA'DA GEÇTİĞİMİZ HAFTA (9 EKİM 15 EKİM 2017)." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2017 / 87. Ekim 16. Erişim Ekim 30, 2026. https://avim.org.tr/tr/Yorum/AVRUPA-DA-GECTIGIMIZ-HAFTA-9-EKIM-15-EKIM-2017

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır